

November 27, 1958

Code Message No. 15023 from Ambassador Szymanowski in Stockholm to Birecki

Citation:

"Code Message No. 15023 from Ambassador Szymanowski in Stockholm to Birecki",
November 27, 1958, Wilson Center Digital Archive, Polskie dokumenty dyplomatyczne
1958 (Warszawa: Polski Instytut Spraw
Mie

dzynarodowych, 2011), Document #275, pp.750-751. Translated by Jerzy Giebułtowski.
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/209014>

Summary:

The ambassador in Sweden reports on a conversation with Uden, the Swedish Minister for Foreign Affairs. Sweden has some interest in the Plan in its new form, but not directly. Uden is worried about the FRG posing as an obstacle to the Plan.

Credits:

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

Original Language:

Polish

Contents:

Original Scan
Translation - English

275

*27 listopada, szyfrogram ambasadora w Sztokholmie
w sprawie rozmów z ministrem spraw zagranicznych Szwecji
na temat planu Rapackiego i kwestii berlińskiej*

Ścisłe tajne!

Szyfrogram Nr 15023
z Sztokholmu, nadany 27.11 g. 15.00

Birecki

27 bm. przyjął mnie Unden na 40 minutowej rozmowie.

1. Plan Rapackiego

Nowe elementy są mu znane. Z zainteresowaniem i sympatią śledzą wysiłki Polski i wprowadzane modyfikacje, które istotnie wydają się iść naprzeciw głównym obiekcom. (W tym miejscu wspomniał, że interesował się także wizytą R. w Oslo²⁸, a sesja nordycka²⁹ dała sposobność stwierdzić, że rząd norweski ocenia wizytę pozytywnie). Unden ocenia, że naczelnym motywem inicjatywy polskiej jest zaniepokojenie zbrojeniami NRF. Szwecja je podziela i uważa sprawę niemiecką za najbardziej palącą w Europie. (Tu pierwsza wzmianka o Berlinie, że wystąpienie ZSRR nie rokuje nadziei na rozładowanie napięcia, a chyba też nie sprzyja perspektywom planu R.). Rząd szwedzki kilkakrotnie określił swoje stanowisko (Erlander, Unden). Sprzyjają wszelkim inicjatywom realnego i konkretnego rozbrojenia i odprężenia.

Plan. R. uważają za godny uwagi, ale nie są bezpośrednio zainteresowani. Również deklaracja nordyckich ministrów mogła mieć i miała tylko generalny charakter. Unden nie może wyjść poza stanowisko generalne, zwłaszcza że plan R. nie był dyskutowany na Królewskiej Radzie spraw zagranicznych ani w Riksdagu.

Unden zapytał, czy były formalne odpowiedzi rządów i jakie. Mimo iż „pierwsza runda” była niezadawalająca, sądzi osobiście, iż rząd polski powinien nową wersję ująć w dokument i przedłożyć formalnie. Jest przecież sporo

²⁸ Zob. dok. nr 259.

²⁹ Chodzi prawdopodobnie o obrady VI sesji Rady Północnej w Oslo (9–15 listopada).

29 listopada

276

zainteresowania, np. Anglii. Planowi sprzyja SPD, szkoda, że ich wpływy są teraz nieznaczne.

W związku z moim twierdzeniem, że plan jest obecnie jedyną konkretną propozycją disengagement, nawrócił do planu Edena i późniejszych koncepcji angielskich. Były one o tyle łatwiejsze, że węższe terytorialnie. Z drugiej strony plan polski chociaż obejmuje wielką część Europy, to nie obejmuje Węgier, co „niektórzy uważają za ważne”.

Istotna trudność leży w twardym negatywnym stosunku Bonn, ale Szwecja oczywiście nie może występować z radami dla NRF.

2. Unden poruszył obszernie Berlin. Uważa, że nie może chodzić głównie o NRD, gdyż to ostatecznie sprawa tylko prestiżowa.

Chodzi chyba przede wszystkim znowu o zaniepokojenie zbrojeniami NRF. Ale bardzo niepokoi go hipoteza, że jest to krok ku pogłębieniu i utrwaleniu podziału Niemiec. Polemizowałem z taką interpretacją³⁰.

/-/ Szymanowski

AMSZ, ZD 6/77, w. 60, t. 852

276

29 listopada, szyfrogram ambasadora w Moskwie o opiniach
I sekretarza KC KPZR na temat sytuacji międzynarodowej

Ściśle tajne!

Szyfrogram Nr 15133
z M o s k w y , nadany 29.11 g. 23.00

Wierna

Na przyjęciu u Albańczyków:

1) Chruszczow w rozmowie z ambasadorami Francji, Austrii, Szwecji, NRD, w której brałem udział, powtórzył zasadnicze tezy noty w sprawie

³⁰ Dokument rozesłano do placówek w Genewie, Belgradzie, Londynie, Paryżu, Nowym Jorku i Waszyngtonie.

275

November 27, code message of the ambassador in Stockholm regarding the talks with Sweden's minister of foreign affairs on the Rapacki Plan and the Berlin question.

Top secret!

Code message No 15023
from Stockholm, transmitted on Nov. 27, 15.00 hrs

Birecki

On the 27th of this month Uden received me for a 40-minute conversation.

1. The Rapacki Plan

He is familiar with the new elements. With interest and sympathy they monitor Poland's efforts and the introduced modifications which, indeed, seem to meet the main objections. (At this point he mentioned that he was also interested in R's visit to Oslo²[1]8, and the Nordic session²[2]9 provided an opportunity to determine that the Norwegian government views the visit in positive terms). According to Uden that the main motive behind the armament of the FRG. Sweden shares it and considers the German question the most pressing in Europe. (Now the first mention of Berlin that the Soviet move does not bring hope of reducing the tension, and probably they do not favor the prospects for the R. Plan). The Swedish government defined its position several times (Erlander, Uden). They support all kinds of initiatives of real and specific disarmament and détente.

They consider the R. Plan worth their attention, but are not directly interested. The declaration of the Nordic ministers could also have and only a general character. Uden cannot go beyond a general position, especially so given that the R. Plan was not discussed so given that the R. Plan was not discussed by the Royal Council for foreign affairs or by the Riksdag.

Uden asked if there were any formal replies of governments and what kind they were. Although the 'first round' was unsatisfactory, he personally believes that the Polish government should frame the new version as a document and put it forward formally. There is, after all, substantial interest, for example in England. The Plan has the support of the SPD; unfortunately, their current influence is limited.

In relation to my claim that the plan is now the only substantial disengagement proposal, he returned to Eden's plan and the subsequent English proposals. They were easier because their territorial scope was narrower. On the other hand, the Polish plan, although it covers an enormous part of Europe, it leaves out Hungary, which "some consider important."

An important difficulty lies in the hard and negative attitude of Bonn, but, naturally, Sweden cannot give advice to the FRG.

2. Uden talked about Berlin at length. He believes that the main point cannot be the GDR, because, ultimately it is only a matter of prestige.

Again, the point is primarily, the anxiety over the armament of the FRG. But he is

very worried about the hypothesis that it is another step on the path toward a deeper and more permanent division of Germany. I argued against such an interpretation.³
[\[3\]](#)⁰

/-/ Szymanowski

AMSZ, ZD 6/77, w. 60, t. 852

28 See doc. no 259.

29 The reference is probably Session VI of the Northern Council at Oslo, (November 9-15).

30 Document sent out to diplomatic missions in Geneva, Belgrade, London, Paris, New York, and Washington.